

Familjen, karriären och kampen om tiden

Jag är en 30+ konstnär som nu kommit upp i åldern då det här med familjeliv fått en större roll i mitt liv. För ett par år sedan fick jag barn, och börjar nu komma igång med det konstnärliga arbetet efter föräldraledigheten. Hur kombinerar man familjeliv och en karriär som framgångsrik konstnär, dessutom i kombination med ett "brödjobb"?

Hej Klara,

Att välja en karriär som konstnär är inget för den lättskrämde. Det finns otaliga orsaker till varför ditt arbete inte kommer någon vart. Din karriärkurva kommer med största sannolikhet inte gå konstant uppåt, utan blir en hackig färd fylld med fartgupp och backar. Ett steg framåt och sedan två steg bakåt är vad som gäller. Ibland ett steg framåt och sedan ytterligare sex steg fram. Det är om du har en riktigt bra period. En bra recension ger dig tre steg framåt, avslag på en ansökan och du hamnar ett steg tillbaka. Och att skaffa barn innebär kanske att du måste ta ytterligare steg tillbaka.

Du skriver att du börjat komma igång med ditt konstnärliga arbete igen. Efter att du fått arbetet i ateljén i rullning skulle jag rekommendera dig att kolla igenom din gamla meritlista. Lista upp alla de som någon gång stöttat dig i din konstnärliga karriär – gamla lärare, curators, skribenter, gallerister etc. Skriv sedan ett trevligt och professionellt email till dessa där du förklarar att du gärna skulle återknyta kontakten och att du skulle uppskatta feedback på ditt senaste projekt. Uttryck hur värdefulla de varit för dig och gå gärna in på specifika detaljer. Inkludera en länk till ditt senaste projekt och ställ frågan om de skulle vilja komma på ett ateljébesök. Kanske händer det att någon nappar.

Då jag själv befinner mig i en liknande situation så vet jag mycket väl att ditt största hinder är bristen på tid. Men detta har rätt oväntat omvandlats till någonting positivt för mitt konstnärskap. Aldrig tidigare har jag arbetat så effektivt och målmedvetet. Som exempel kan jag nämna helgerna. Då vår son tar sin mitt-på-dagen tupplur sätter jag mig genast ner och börjar arbeta under de två timmar av frid som tuppluren oftast innebär. Det är väl kanske inga mästerverk som produceras under denna tid, men jag kan beta av en del pappersarbete och en och annan stipendieansökan. Många föräldrar har vant sig vid att deras barn sover under barnvagnspromenader, men jag och min man har i stället sett till att vår son sover i sin säng. På så vis lyckas vi i allt virrvarr finna lite extra arbetstid. Är du mån om den tid du kan lyckas skrapa ihop så rekommenderar jag att du försöker dig på detsamma. Det kan dock vara relevant att i det här sammanhanget nämna att jag, liksom min man, har ett fritt yrke och inte behöver passa fastställda arbetstider.

Det är intressant det där med vad man värdesätter i sitt liv. Många njuter av att slappa i en solstol eller framför TV-apparaten. Själv skiner jag upp om jag hittar tid till att arbeta med min konst. Det är självklart inte alltid roligt och lätt att komma igång, men även om jag arbetar i motgång så är känslan betydligt bättre än den som infinner sig då jag inte har möjligheten att arbeta. Att finna arbetstid har därför varit den största källan till upprepade förhandlingar i mitt familjeliv. Siktar du på en framgångsrik konstnärskarriär

bör det förhålla sig just så. Det krävs effektivitet, dedikation och hårt arbete för att lyckas.

För att ge dig ytterligare vägledning kontaktar jag konstnärerna Lisa Jonasson och Matti Kallioinen. Lisa Jonasson har bland annat haft separatutställning på Bonniers Konsthall och Matti Kallioinen har deltagit i utställningar på Magasin 3 likväl som Bonniers Konsthall. Tillsammans berättar de utförligt om hur just de gått till väga för att balansera familjeliv och karriär:

Eftersom vi är två konstnärer ville vi utnyttja att vi förfogar över vår egen tid. Båda kände att vi måste jobba, både av lust men framförallt av nödvändighet. Vi var inte i något läge då man som konstnär "kan" vara borta från jobbet, jag (Lisa) var definitivt i början av karriären.

Eftersom tid är en stor fråga i vårt liv har vi kommit överens om alltid dela lika på arbetstid, dvs. det är inte den som har mer jobb som får mest arbetstid. Det var bra att ha det uttalat när barnen kom och vi förde löpande anteckningar över hur föräldraledighetsdagarna fördelade sig. Det gäller även VAB. Viktigt att det är rättvist, viktigt för hela familjen. Med första barnen var jag heltid föräldraledig i typ två månader, sedan arbetade vi ungefär varannan dag, Matti tog igen de två första månaderna så att vi har varit hemma lika mycket. De dagar man var föräldraledig arbetade man också på kvällen. Kvällsjobb har varit mer regel än undantag under de första åren.

Vi valde att ha tätt mellan barnen, vi var ändå så inne i halvtidsjobbandet och ville gärna ha fler barn än ett. Efter ett år och fem månader föddes vårt andra barn, vi gjorde samma uppdelning men jag var hemma ännu kortare i början. Min mamma var mycket med barnen när de var små, det gav oss arbetstid och frihet att gå på vernissage osv. Man får välja tänker jag, för mig var det en hel del känslomässig stress, tankar om att vara en dålig mamma. Men den här situationen svetsade oss också samman, och vi har tyckt att det varit bra för barnen att ha tillgång till oss båda redan från början.

Om vi har något tips är det att samarbeta. Försök få till det så att läggning och sånt funkar och att det också kan skötas av någon annan. Be om mycket hjälp av t ex far- eller morförälder om det är möjligt. Ovärderligt att ha flera vuxna som barnet är tryggt med! Se till att den som ska jobba verkligen gör det, inte försöker jobba hemma eller med barnen nära. Peppa varandra att ta vara på den tid man har och inte romantisera de oceaner av tid man hade som barnlös. Föräldraskapet gör en mer effektiv och fokuserad.

Det här med tid är som du säkert redan insett oerhört viktigt. För att du bäst ska kunna utnyttja din tid kan det vara värt att lista upp din praktik i faktiskt konstnärligt skapande och arbetet på sidan om – såsom att svara på mail, att skriva ansökningar, att göra efterforskningar inför framtida projekt, att kontakta personer som kan vara värdefulla för din praktik osv. De längre arbetspassen, som inträffar då ditt barn är på förskolan, på kvällen efter läggdags, eller möjligen en helgdag då du skaffat barnvakt, bör fokuseras på det faktiska skapandet som ju kräver både koncentration och sammanhängande tid. Under de kortare arbetspassen kan du ge dig i kast med diverse sidoarbeten. Sidoarbetet är nog så viktigt för ett framgångsrikt konstnärskap och vid tidsbrist kan det lätt hända att detta hamnar i andrahand.

Skumma igenom sidor som College Art Association, re-title.com och wooloo för att se vilka internationella ansökningar som gäller just nu. Se dock till att begränsa tiden just här för det är lätt att bli fast. Det finns en uppsjö av utställningsmöjligheter som listas och de flesta betyder tyvärr inte mycket för karriären. Därtill tar många ut en ansökningsavgift och oftast står du själv för fraktkostnaderna om du väl antas. Värt att undersöka är vilka som sitter i juryn. Gör sedan upp en budget där du bestämmer hur mycket du får spendera. Och sök enbart till utställningar som verkligen passar ditt arbete.

Det jag hittills inte har berört är det där med brödjobbandet. Detta är nödvändigt för många konstnärer i början av karriären och det händer lätt att det lilla sidoarbetet tar alltmer energi och att tiden och orken till ateljéarbete blir allt mindre. Det är en sorglig verklighet som sliter på familj, karriär och självförtroende. Tyvärr har jag inga direkta tips att ge dig här utan jag hoppas istället att de strategier som jag tagit upp ovan ska ge dig lite kreativ energi. Ha i åtanke att ibland krävs det enbart att du puttar lite på bollen för att få den i rullning igen.

Lycka till,

Ida